

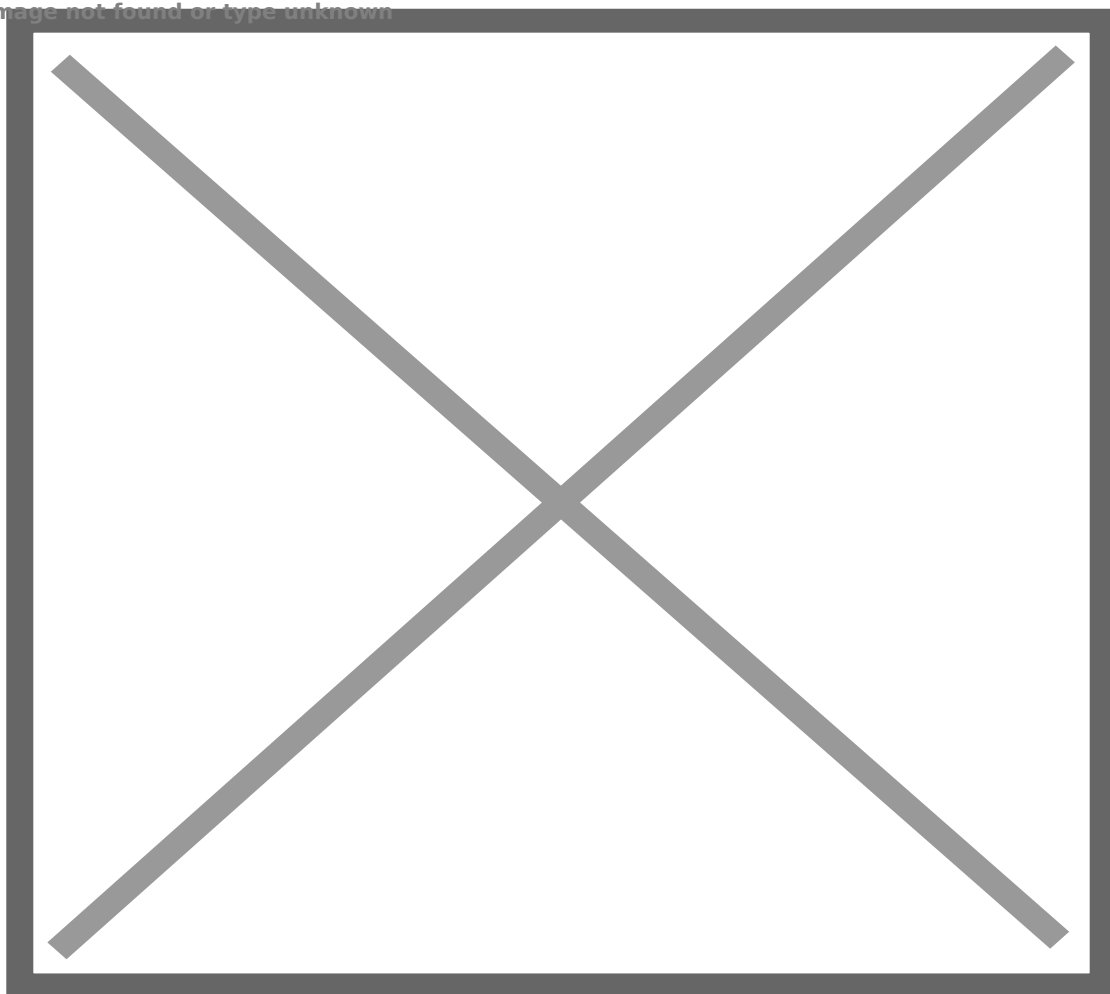
Hy sinh ấy đã thành bất tử!

18:10 08/08/2021

Tác giả: Admin

Với đạo lý sống của dân tộc Việt Nam ta qua ngàn đời nay là “ăn quả nhớ người trồng cây”, “uống nước nhớ nguồn”, mỗi dịp Tết đến, Xuân về cũng như kỷ niệm các ngày lễ trong năm, chúng ta đều thành kính tưởng nhớ và bày tỏ lòng tri ân đối với các anh hùng, liệt sĩ, thương binh, bệnh binh, người có công với nước. Năm nay nhân kỷ niệm 74 năm Ngày Thương binh - Liệt sĩ (27/7), nhà báo, nhà thơ Nguyễn Hồng Vinh viết bài thơ “Cô giao liên ở Ba Lòng” - một cảm xúc chân thành, xúc động về một nhân vật có thật đã dẫn đường cho tác giả khi bị lạc đồng đội trong cuộc tiến quân vào giải phóng Đông Hà (Quảng Trị) đầu năm 1972. Đọc bài thơ này, nhà phê bình văn học Thành Hạo có bài viết “Hy sinh ấy đã thành bất tử” để hưởng ứng chủ đề này. Trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc:

Image not found or type unknown



Sông Ba Lòng ngày ấy

Máy bay quần đảo trên đầu

Căn hầm chữ A chật hẹp

Chân chìm trong dòng nước dâng

Pháo từ Ái Tử dập dồn

Chặn đường tiến quân bộ đội

Quả đạn rơi trúng miệng hầm

Em lấy thân mình che đạn!

Chờ đến hoàng hôn chạng vạng

Em dẫn anh nhập đoàn quân

Tiến vào Đông Hà giải phóng

Lửa bom cháy rực trong đêm!

Giữa cuộc hành quân hối hả

Em chỉ vội nắm tay chào

Để đưa một đoàn quân khác

Đồng đội đang bị lạc nhau

Ngày Đông Hà giải phóng

Anh đi mọi nẻo tìm em

Người giao liên nhanh như sóc

Sững người, em đã hy sinh!

Mười năm sau anh về thăm

Ba Lòng ngô lúa muối xanh

Em nằm nơi nao em hỡi?

Đồng đội bao năm kiếm tìm!

Ba Lòng chỉ có một lòng

Em cùng người dân theo Đảng

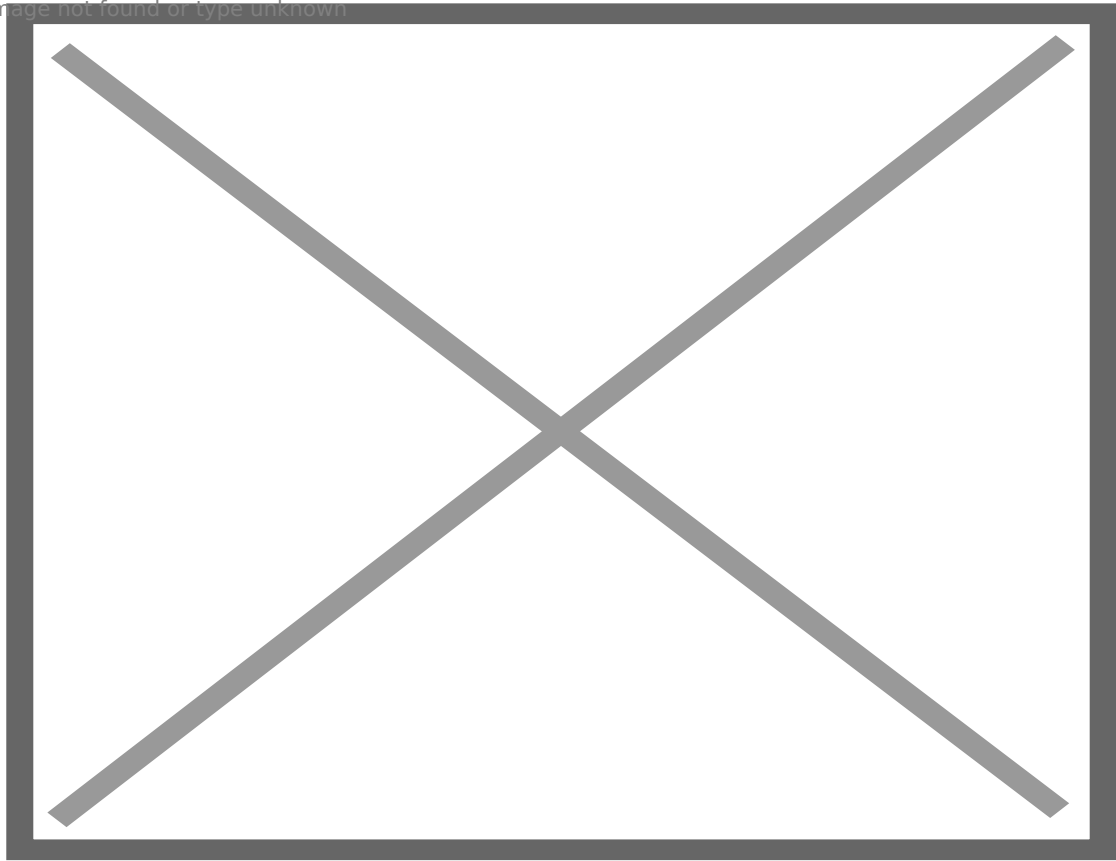
Hình người giao liên bất khuất

Như đang cùng với đoàn quân

Xây đẹp Đông Hà ngày mới!

Nguyễn Hồng Vinh

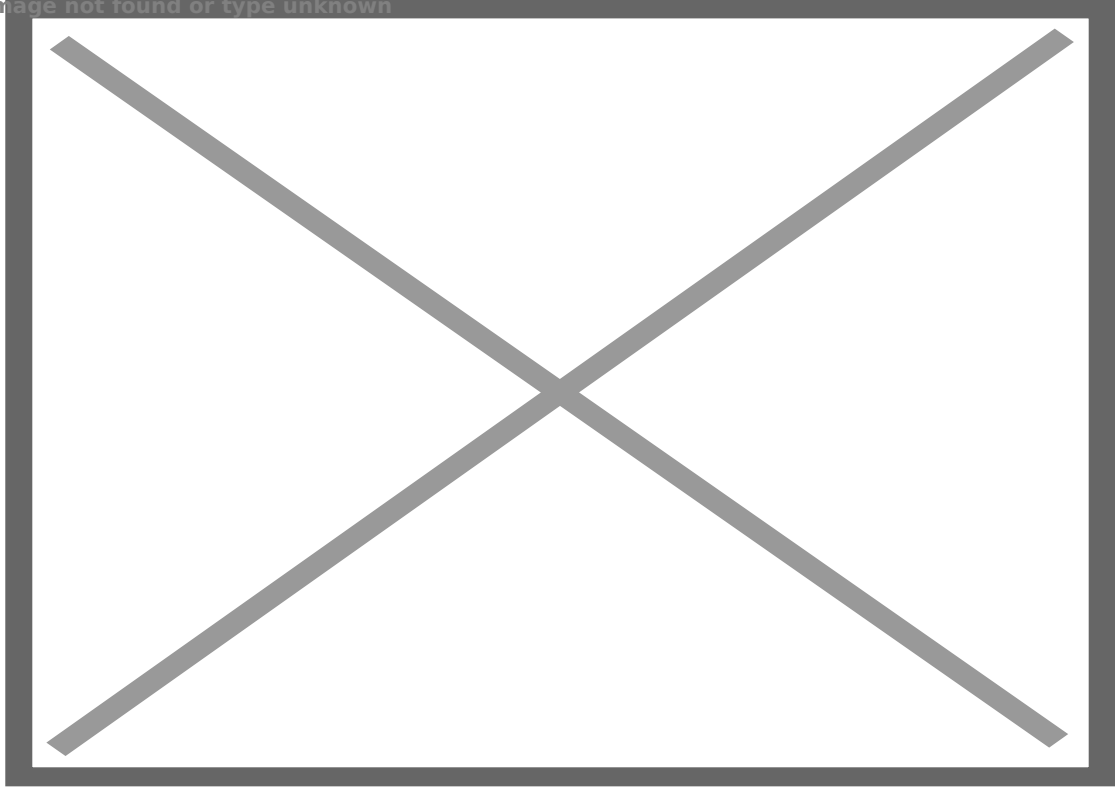
Image not found or type unknown



Sân bay Ái Tử nã pháo

Bài thơ trên được đăng trên báo **Quảng Trị** số 4/8/2021 (tỉnh có con sông Ba Lòng chảy từ thượng nguồn; thời kháng chiến chống thực dân Pháp, ta lập Chiến khu Ba Lòng). Trong những năm chiến tranh chống Mỹ cứu nước, Quảng Trị là một trong những chiến trường khốc liệt, nơi chúng kiến những hy sinh, mất mát to lớn của quân và dân ta; đồng thời là biểu tượng sáng ngời của lòng yêu nước nồng nàn và tinh thần chiến đấu quật cường, dũng cảm chấp nhận hy sinh cho độc lập, tự do và thống nhất Tổ quốc. Bởi thế, vùng đất này đã đi vào thơ ca, nhạc, họa - nguồn cảm hứng dồi dào, bất tận của nhiều thế hệ văn nghệ sĩ. Trong bài thơ *Cô giao liên ở Ba Lòng*, nhà thơ Nguyễn Hồng Vinh đã gửi gắm những ký ức và cảm xúc đặc biệt của mình, để lại trong lòng người đọc những rung cảm mạnh mẽ và suy tư sâu lắng về những hy sinh, mất mát trong chiến tranh, về tình đồng chí, tình người trên quê hương Quảng Trị.

Image not found or type unknown



Bộ đội tiến vào giải phóng Đông Hà

Bốn khổ thơ đầu là ký ức, là dòng hồi tưởng của “anh” về “em” – cô gái giao liên nhỏ nhắn, tận tụy, “nhanh như sóc” khi nhận nhiệm vụ dẫn đường những đoàn quân vào trận. Bằng những nét chấm phá tài tình, tác giả đã dựng nên bối cảnh, không khí của những ngày gian khổ, ác liệt ở chiến trường: ban ngày thì máy bay giặc đánh phá điên cuồng, em phải đưa bộ đội trú ẩn dưới những căn hầm chữ A chật hẹp, chân chìm dưới nước sông Ba Lòng để tránh máy bay quần đảo trên đầu và tránh pháo địch từ sân bay Ái Tử dội sang, sẵn sàng lấy thân mình che đạn để bảo vệ bộ đội. Chờ đến khi “hoàng hôn chạng vạng”, em đưa anh nhập đoàn quân vào trận giải phóng quê hương. Giữa trời đêm rực lửa đạn bom, dáng em con thoi đưa đường bộ đội - một hình ảnh thật đẹp biết bao! Điểm nhấn rực rỡ cho bức tranh đầy màu sắc ấy trở nên toàn bích, chính là cái nắm tay vội vàng trong lúc chia tay anh. Đó là hình ảnh thơ bùng nổ cảm xúc và hiệu ứng thẩm mỹ, gây ấn tượng và xúc động mạnh mẽ trong lòng người đọc:

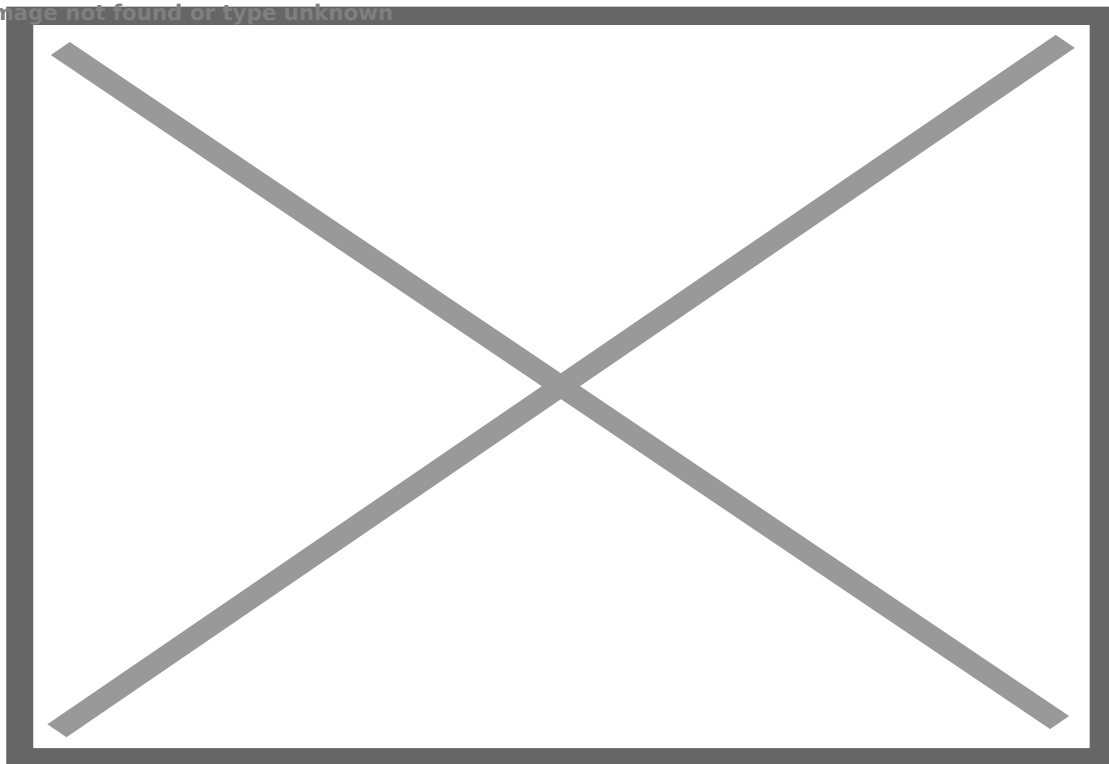
Giữa cuộc hành quân hối hả

Em chỉ vội nắm tay chào

Để đưa một đoàn quân khác

Đồng đội đang bị lạc nhau

Image not found or type unknown



Lửa bom rục cháy

Khi cùng đồng đội hoàn thành nhiệm vụ giải phóng Đông Hà, anh đi mọi nẻo tìm em, nhưng lòng quặn đau khi được tin em đã hy sinh! Vậy là, cái nắm tay vội vàng, nhưng ấm áp và thiêng liêng hôm nào đã trở thành cái nắm tay vĩnh biệt! Em hòa mình vào đất mẹ và mãi mãi trở thành một ký ức quan trọng của đời anh. Câu hỏi “*Em nằm nơi nao em hỡi*” vang lên khắc khoải, nhói đau. Không còn khói bom, không còn lửa đạn, quê hương đã xanh màu xanh hòa bình của ngô, lúa, càng làm nổi nhớ thương em thêm da diết, bồi hồi. Hai khổ thơ tiếp theo, tác giả hồi tưởng về em mang tính tự sự, nhưng lại ẩn chứa những cảm xúc phức hợp, tạo nên những khoảng trống thẩm mỹ độc đáo, khơi gợi sự tưởng tượng sâu sắc với bạn đọc:

Ngày Đông Hà giải phóng

Anh đi mọi nẻo tìm em

Người giao liên nhanh như sóc

Sững người, em đã hy sinh!

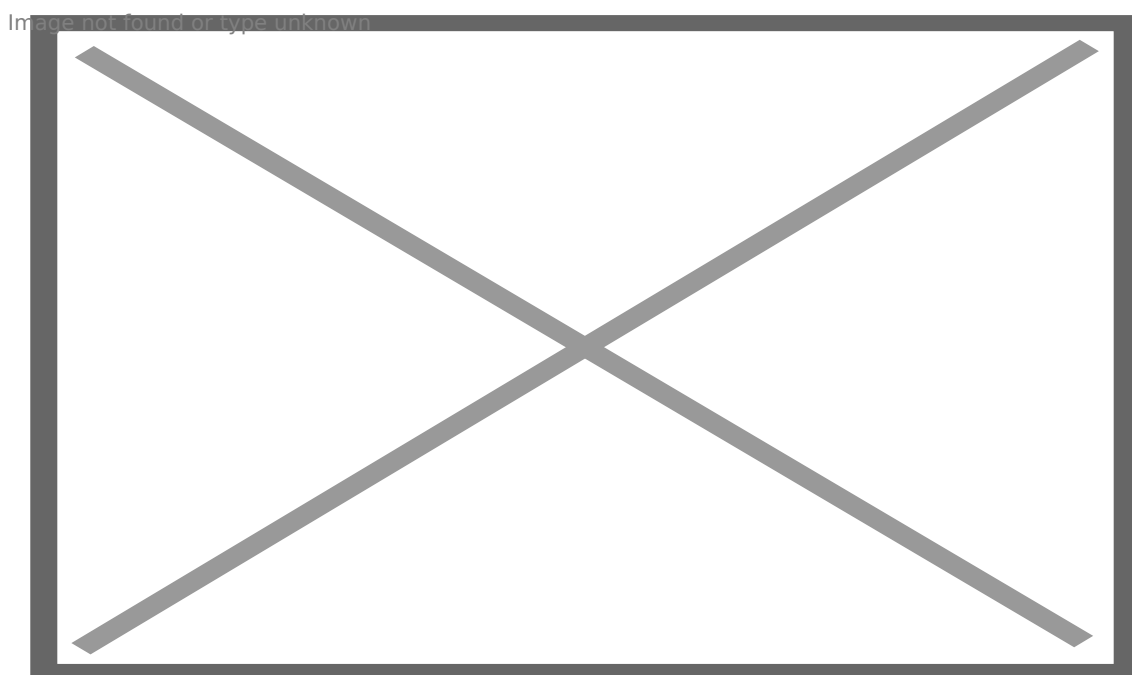
Mười năm sau anh về thăm

Ba Lòng ngô lúa muối xanh

Em nằm nơi nao em hỏi?

Đồng đội bao năm kiếm tìm!

Câu hỏi xé lòng tác giả, nổi theo những suy tư, trăn trở về em, về mảnh đất đã sinh ra em và cùng em bất tử. Máu của em và của bao người con ưu tú khác đã hòa vào đất mẹ để quê hương qua cơn nguy biến, để được sống trong hòa bình, hạnh phúc. Đất mang tên “Ba Lòng”, nhưng con người nơi đây chỉ có một lòng: đó là tấm lòng son sắt, quên mình vì nghĩa lớn, theo Đảng đến cùng để giải phóng quê hương. Em sẽ nằm mãi nơi đây, cùng lớp lớp người hậu thế làm nên vẻ đẹp của Đông Hà đổi mới, giàu đẹp hôm nay. Lớp người sinh ra cùng thời hoa lửa với em, hay những người trẻ hiện tại, sẽ chẳng ai lãng quên, và chẳng ai được quyền lãng quên em, lãng quên những người đã quả cảm hy sinh để khoác màu xanh cho đất quê mình.



Đông Hà ngày mới

Xuyên suốt bài thơ là câu chuyện cảm động về một cô gái giao liên đã hy sinh anh dũng trong những ngày Đông Hà đỏ lửa. Không cầu kỳ, hoa mỹ, tác giả Nguyễn Hồng Vinh đã nén chặt những cảm xúc dâng trào bằng ngôn ngữ thơ giản dị mà thấm sâu. Từ ký ức và kỷ niệm mang tính cá nhân thông qua hình tượng nghệ thuật sinh động, đã trở thành tình cảm chung tha thiết, chân

thành của nhiều người đối với người đã khuất. Nhìn lại hôm qua với những hy sinh to lớn của cha anh để hôm nay ta sống đúng với đạo lý của dân tộc “uống nước nhớ nguồn”, và sống có trách nhiệm hơn với Tổ quốc, với đồng bào, tất cả vì sự phồn vinh, hạnh phúc của quê hương, đất nước Việt Nam yêu dấu./.

(Đọc bài thơ *Cô giao liên ở Ba Lòng* của Nguyễn Hồng Vinh)

Thành Hạo

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/hy-sinh-ay-da-thanh-bat-tu>